

Rozdział 16.

Burak ćwikłowy

Wiadomości ogólne

Burak ćwikłowy jest powszechnie uprawiany w Polsce. Warzywo to nadają się do długiego przechowywania, dlatego można je spożywać w okresie zimy i wczesną wiosną.

Odmiany buraka ćwikłowego różnią się wielkością i kształtem korzenia kształtem głowy korzenia, powierzchnią i zabarwieniem skórki, barwą miąższu, wyrazistością pierścieni, skłonnością do wyrastania w pędy kwiatostanowe, przydatnością do przechowywania.

U odmian kulistych i spłaszczonych, w budowie korzenia spichrzowego większy udział ma część podliścieniowa, u odmian wydłużonych korzeń palowy. Odmiany o wydłużonych, cylindrycznych korzeniach są szczególnie poszukiwane przez przemysł przetwórczy, gdyż są łatwiejsze w technologicznej obróbce i dają mniej odpadów. Bardziej poszukiwane są odmiany o korzeniach jednolicie, ciemnopurpurowo wybarwionych, bez widocznych pierścieni.

Metodyka doświadczenia

W ramach badań PDO, 2020 roku założono w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Szczecinie Dąbii doświadczenie z burakiem. W doświadczeniu brało udział 13 odmian buraka w trzech powtórzeniach. Doświadczenie założono i prowadzono zgodnie z metodyką WGO opracowaną przez COBORU w Słupi Wielkiej.

**Tabela 16.1. Burak ćwikłowy.
Odmiany badane w roku 2020.**

Lp	Nazwa odmiany	Pochodzenie
1	ASTAR F	POLAN
2	OPOLSKI	POLAN
3	RYWAL	POLAN
4	PATRYK	POLAN
5	ALTO F	BEJO ŻADEN
6	TAUNUS F	BEJO ŻADEN
7	PABLO F	BEJO ŻADEN
8	WODAN F	BEJO ŻADEN
9	BRACO	VILMORIN
10	CAMARO F	VILMORIN
11	BORUS	NOCHOWO
12	BONEL	NOCHOWO
13	TYTUS	NOCHOWO

Tabela 16.2. Burak ćwikłowy. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2020

<i>Miejscowość</i>	Szczecin	
Powiat	Szczecin	
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Zbożowo-pastewny słaby	
Klasa bonitacyjna gleby	V	
Zasobność gleby w P (mg/l)	70	
Zasobność gleby w K (mg/l)	157	
Zasobność gleby w Mg (mg/l)	84	
pH gleby (w H ₂ O)	7,6	
Przedplon	Pszenica jara	
Nawożenie mineralne	<i>przedsiewnie</i>	<i>pogłównie</i>
N (kg/ha)	120	
P ₂ O ₅ (kg/ha)	110	
K ₂ O (kg/ha)	180	
Zaprawa nasienna	-	
Insektycydy	MOSPILAN 20 SP	
Fungicydy	TOPSIN 500S.C.	

Tabela 16.3. Warunki meteorologiczne. Rok 2020.

MIESIĄC	DEKADA	TEMPERATURA (°C)	OPADY (mm)
kwiecień	II	7,13	1
	III	10,1	20,2
maj	I	11,04	10,8
	II	10,04	15,8
	III	12,58	18,7
czerwiec	I	14,56	3,7
	II	18,83	12,0
	III	19,34	23
lipiec	I	17,71	16,8
	II	17,71	14,5
	III	17,25	0,3
sierpień	I	19,82	12,4
	II	18,36	32,3
	III	20,65	20,2
wrzesień	I	14,79	36
	II	14,85	0
	III	13,72	37,3

Tabela 16.4. Burak ćwikłowy. Wegetacja. Rok 2020.

Lp	Wyszczególnienie		
1	Siew	<i>data</i>	20.05.2020
2	Zbiór	<i>data</i>	20-24.08.2020
3	Plon ogólny	<i>dt/ha</i>	716,1
4	Plon handlowy	<i>dt/ha</i>	683,5
5	Chwościk buraka	<i>9°</i>	9
6	Mączniak prawdziwy buraka	<i>9°</i>	9
7	Parch zwykły buraka	<i>9°</i>	8,7
8	Mszyca trzmielinowo-burakowa	<i>9°</i>	9

Tabela 16.5. Burak ćwikłowy. Choroby i szkodniki. Rok zbioru 2020.

L.p	Odmiana	CHOROBY I SZKODNIKI			
		Chwościk buraka przed zbiorem	Mączniak prawdziwy buraka	Parch zwykły buraka	Mszyca trzmielinowa burakowa
1	ASTAR F	9,0	9,0	8,0	9,0
2	OPOLSKI	9,0	9,0	9,0	9,0
3	RYWAL	9,0	9,0	9,0	9,0
4	PATRYK	9,0	9,0	9,0	9,0
5	ALTO F	9,0	9,0	9,0	9,0
6	TAUNUS F	9,0	9,0	9,0	9,0
7	PABLO F	9,0	9,0	8,0	9,0
8	WODAN F	9,0	9,0	9,0	9,0
9	BRACO	9,0	9,0	8,0	9,0
10	CAMARO F	9,0	9,0	9,0	9,0

11	BORUS	9,0	9,0	9,0	9,0
12	BONEL	9,0	9,0	9,0	9,0
13	TYTUS	9,0	9,0	8,0	9,0

Tabela 16.6. Burak ćwikłowy. Plon ogólny i handlowy (dt/ha). Rok 2020.

Lp	Nazwa odmiany	Plon	
		OGÓLNY	HANDLOWY
1	ASTAR F	671,2	645,7
2	OPOLSKI	788,1	737,0
3	RYWAL	698,4	612,8
4	PATRYK	471,2	444,9
5	ALTO F	844,0	794,7
6	TAUNUS F	830,5	799,2
7	PABLO F	767,9	758,4
8	WODAN F	768,3	760,5
9	BRACO	615,2	605,3
10	CAMARO F	826,3	804,1
11	BORUS	599,6	568,7
12	BONEL	706,2	674,1
13	TYTUS	722,6	680,2

Tabela 16.7. Burak ćwikłowy. Struktura plonu. Rok 2020.

Lp	ODMIANA	STRUKTURA PLONU								
		Plon Ogólny [kg]	>12 cm	8-12	4-8	<4	niekształtne	popękane	chore	Plon handlowy
			% WAGOWY PLONU OGÓLNEGO							
1	ASTAR F	163,1	4,9	60,3	31,0	0,8	3,0	0,0	0,0	96,2
2	OPOLSKI	191,5	0,0	32,4	61,1	2,7	2,3	1,5	0,0	93,5
3	RYWAL	169,7	0,0	27,7	60,0	3,1	3,7	5,5	0,0	87,7
4	PATRYK	114,5	1,2	46,1	47,1	1,8	3,8	0,0	0,0	94,4
5	ALTO F	205,1	0,0	0,3	93,9	3,7	1,4	0,8	0,0	94,1
6	TAUNUS F	201,8	0,0	0,0	96,2	3,4	0,0	0,3	0,0	96,2

Wyniki doświadczeń PDO w województwie zachodniopomorskim w 2020 roku

7	PABLO F	186,6	3,1	60,5	35,2	0,7	0,2	0,4	0,0	98,8
8	WODAN F	186,7	0,5	50,4	48,1	0,9	0,1	0,0	0,0	99,0
9	BRACO	149,5	1,9	47,2	49,4	1,4	0,2	0,0	0,0	98,4
10	CAMARO F	200,8	5,2	58,0	34,1	1,9	0,3	0,4	0,0	97,3
11	BORUS	145,7	4,8	57,9	32,2	1,7	1,4	2,0	0,0	94,9
12	BONEL	171,6	7,7	59,1	28,7	1,0	3,4	0,2	0,0	95,5
13	TYTUS	175,6	0,0	5,4	88,7	5,8	0,1	0,0	0,0	94,1